

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“

## **РЕЦЕНЗИЯ**

за дисертационен труд на тема  
**„КОНТРАКУЛТУРНИТЕ МУЗИКАЛНИ ПУБЛИКИ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 80-ТЕ  
И 90-ТЕ ГОДИНИ НА ХХ ВЕК: СЪЗДАВАНЕ И ХАРАКТЕРИСТИКИ“**  
с автор: **Венцислав Емилов Мицов,**

докторант редовна форма на обучение в катедра „Музика“ при  
Факултета по изкуствата на ЮЗУ „Н. Рилски“  
за присъждане на ОНС „доктор“ по научната специалност  
Теория и практика на изпълнителското изкуство,  
професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство,  
област на висше образование 8. Изкуства

**Рецензент: проф. д. изк. н. Филип Христов Павлов**

жив. гр. София 1712, ж.к. Младост III, бл. 317, вх. А, ап. 3

Венцислав Емилов Мицов е роден в гр. Кюстендил. През 1990 г. завършва средно образование в музикалното училище „Любомир Пипков“ в гр. София. Още от това време, неговите изяви като пианист се свързват с участия в различни формации и рок групи. Това е посоката, която той следва и до момента, независимо от разнородните му интереси и дейности. Сериозното му обучение в НМА „Проф. П. Владигеров“ в катедра „Композиция“ се свързва с неговите първи авторски опуси, които още тогава носят белези на нестандартни художествени хрумвания и творческо своеобразие. В следващите години той се отдава на собствена сценична кариера, създава и участва в редица музикални групи и развива творческата си дейност в областта на аранжирката, на телевизионните реклами, на филмовото изкуство и друга популярна музика. След като натрупва своя огромен сценичен и социален опит, Мицов се ангажира с ново направление в своето образование – музикална педагогика. Придобива бакалавърска степен в ЮЗУ „Н. Рилски“, а магистърска в

Музикалната академия. Това е определящо за неговите бъдещи интереси, които се свързват и с настоящата докторантура.

Венцислав Мицов е една неспокойна личност, която се нуждае от различни провокации и отреагира незабавно на всяка нова обществена ситуация и конкретни професионални задачи. Работи като репортер, редактор, сценарист и водещ на предавания, тонрежисьор, колумнист... От 2015 до 2019 г. е и общински съветник в гр. София. Присъствието му в момента в педагогическия състав на ЮЗУ е още една добра практика за неговото развитие и шанс за катедра „Музика” да има толкова ерудиран и многопосочен специалист в музикално-теоретично направление.

#### **Актуалност на темата**

Дисертационният труд на Мицов е свързан с интересите и дейността му в областта на популярната музика, с един обществен период – 80-те 90-те години на миналия век, който все още няма своето изясняване от историческа гледна точка, но дава сериозно отражение върху демократичното изграждане на новото българско общество и неговото културно развитие. В този смисъл, актуалността на теоретичното изследване е гарантирана и необходима за изясняването на проблематика, която се разгръща в много обществено-политически и дълбоко социални аспекти.

#### **Съдържание на дисертационния труд**

Структурата на настоящата дисертация е изградена в увод, три глави и заключение, а нейният общ обем е от 233 стр. Много точно са посочени обектът, предметът и методите на изследването, както и неговите търсени цели. Авторефератът съдържа най-важните моменти от изгражданите изследователски концепции и точно отразява и обобщава резултатите от реализираната научно-изследователска дейност.

Използваните библиографски и интернет източници представят пъстра панорама от автори. Българските имена в тях са свързани с изследване на много от засегнатите обществени процеси, към които е насочено вниманието на изследването, и дават добра основа за изграждане на основни посоки, научни тези и необходими заключения за правилното представяне на разглежданата проблематика. Но най-впечатляващо е концептуалното представяне на авторските позиции, изразявани от дисертанта в цялостния труд. Мицов сам определя своята дейност като „първи опит за събиране на история на сцените и публиките в контекста на едно бурно време (стр. 9 от Автореферата).

В първата глава на дисертационния труд се представят непрекъснатите промени в развитието на гражданското общество през годините на демократичния преход. Те стават важен източник и двигател на развиващите се разнородни културни процеси в популярната българска музика и се изразяват във формирането на различни контракултурни музикални публики, представляващи обществени групи с различни социални интереси и нагласи. Макар и без заявени политически позиции, тези малки общества са рефлексия на новото и различно мислене, отстояват своето присъствие в социалната среда, стават сериозна действена сила в развитието на новото българско общество.

Дисертантът разглежда последователно: пънк рока, идеологията и културата с която се свързва; хеви метъл течението и стиловете, които формира; явлението наречено „новата вълна” и утвърждаването на неговата разновидност „dark wave”. Съпоставянето на западните групи със скоро възникналите/формирани у нас състави и разгръщането на тяхната музикална дейност, дава ясна представа за последователността на обществените процесите в последните десетилетия на ХХ век, които не подминават и България. Така той представя картината на действащата

ситуация в света и отражението ѝ в нашата политическа и социална действителност.

Глава втора е основна за музикалното изследване, защото на базата на натрупаните факти от предходната глава се извършва класифициране и систематизация на съвременните български музикални публики, които ясно се отличават и дистанцират от слушателската маса и фенове на популярното фолклорно и широко и настойчиво разпространявано естрадно изкуство от това време.

Мицов изгражда последователно своите убедителни и логични доводи как западната музика навлиза в България през перифериите на страната и граничните райони, които първи попадат под нейното въздействие и осъществяват преките контакти. Той вижда в нелегалните студия за презапис главното основание за разширяването на каналите за нейния достъп, както и действието на т.нар. „черен пазар” за разпространение. Почитателите на различните музикални стилове и емблематичните места за срещи между тях за обмяна на информация, неминуемо водят към завладяването на нови социални територии и започват превръщането си в активен фактор за промяна на политическия строй и необходимост от неговото реформиране. Независимо от собствените идеологии, които налага всеки музикален стил, ясно се вижда общото им въздействие и влияние върху изразяването на нови и активни граждански позиции от страна на тези контракултурни общества. Тези общества носят и много информация как са се формирали фенклубовете и идейното им инициране в определен момент. В този смисъл, логична е изказаната мисъл от дисертанта: - „Създаването на база за поп и контракултурна музика у нас е необходима. И може би е време музикалната наука, която доскоро се отнасяше доста снизходително към попкултурата (не само) в България, да преосмисли отношението си към този феномен” (стр. 163-164 от дисертацията).

В третата глава на дисертационния труд се разглеждат условията, които рязко, и в значителен обем, променят предишната активна ситуация с контракултурните сцени и публика. Логични са изводите на Мицов, че интересът към тях рязко е намалял, поради промяната в общественopolитическата ситуация в България и свободния достъп до всякаква информация. Съвременната състояние се обяснява с възможността всеки музикален стил да има своята публичност в медийното пространство, а това лишава контракултурата от идеологическа обосновка. Тя се е превълнала, според думите на Мицов, „от съпротива в потребление.” Интересна е неговата позиция да потърси квалифицирани мнения от различни музиканти от страната и чужбина, включително и класически, от композитори и DJ-и, от поети и текстописци, които са пряко ангажирани с музикалната сцена. Това му дава възможност да оцени днешната ситуация от всички посоки и той достига до заключението, че днес сме свидетели на краха на музикалната контракултура на прехода. Публиката е променила своите вкусове, формирали са се нови жанрове, които удовлетворяват други потребности на обществото, масовата емиграция днес не се съотнася към търсенето на политическите свободи, а е по-скоро икономическа алтернатива, никой не пречи или цензурира изказаното свободомислие, но то вече не впечатлява обществото по начина, по който е предизвиквало обществените нагласи и е оказвало своето въздействие през 80-те и 90-те години.

Заключението на дисертацията представя в синтезиран вид изводи, до които е достигнал дисертантът при последователното изграждане на неговата научна концепция. Научните приноси на труда са представени в 6 точки и са правилно посочени, свързани са с необходимия доказателствен материал. Извършената систематизация и нейният критичен анализ са показател за лична позиция и за поставяне на правилни оценки на политическата и обществена ситуация в годините на прехода към

демократичното общество. Нотираните за първи път песни на български ъндърграунд групи са важен музикален материал, авторските аранжimenti са реализирани на най-високо ниво и се вписват към широкоформатния и висококачествен спектър от музикални знания на дисертанта. Считам, че изцяло са изпълнени поставените цел и задачи в труда, а резултатите и обобщенията от тях могат да бъдат обект и на други изследвания в това направление.

Представените 4 авторски публикации в специализирани научни издания, осъществени в периода 2019-2020 г., осигуряват изискванията на докторантурата и отразяват основни съдържателни моменти от развитието на изследването.

Искам специално да отбележа ценния, високопрофесионален и качествен принос на научния ръководител проф. д-р Иванка Влаева, която изключително спомогна за израстването на дисертанта и за неговата научна подготовка.

## **Заключение**

**Като отчитам приносния характер на настоящия дисертационен труд, интересните и своеобразни изследователски подходи и ценната информация, която ни предоставя научното изследване, качеството на теоретичната разработка и постигнатите резултати,**

**предлагам на уважаемото научно жури да присъди**

**на Венцислав Емилов Мицов**

**научната и образователна степен „доктор“**

**по научната специалност Теория и практика на изпълнителското изкуство,**

**професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство, област на висше образование 8. Изкуства.**

03.02. 2021 г.

Благоевград

Рецензент:.....

/ проф. д.изк.н. Филип Павлов/